

agtede Kultusminister for Die, ikke Forestillingen om, hvad de for Diebliffet, men hvad de engang kunne blive — og jeg deler Forestillingen og Haabet med ham, og erkjender, at hvis det opfyldes, vil det være hans høie Ære at have lagt Grundstenen til dette Værk — naar de engang udbille sig saaledes, saa vil Navnet, tænker jeg, komme af sig selv, og saa vil det ganske svare til Virkeligheden, og derfor troer jeg, at der ingen Fare er ved, selv om Navnet nu udelades.

Ordføreren: Det er kun endnu et Ord, jeg vil tillade mig om Hovedpunktet i denne Forhandling, om Frivillighedsprincippet, som er blevet paastjønnet ved Udkastet til denne Foranstaltning, selv fra de meest modsatte Sider, og som udtrykkelig er udtalt i selve Paragrafens Ord i Forbringen af „Enighed mellem Præst og Menighed“ som nødvendig Betingelse for Oprettelsen af Menighedsraad. Derfor kan anvises en anden Vej end den, som Udvalget har foreslaaet, da vil Udvalget sikkert paa den allerbedste Maade tage det under Overbetæelse. Men jeg maa i selve Sagens Interesse paa det Stærkeste ønske, at Tvang og Paabud blive holdte ude af Sagen. Derimod maa det vistnok ansees for Misforstaaelse af Frivillighedsprincippet, naar Fleertallet er gaaet saavidt, at det vil have Ophævelse af Institutionen stillet hen til de enkelte Menighedsforsamlinger. Ligesom Lovgivningsmagten ikke bør gaae letsindigt tilværks med sit Arbejde, saaledes bør den ikke give dette Arbejde til Priis for forbigaaende Misstemninger. Er en Menighed utilfreds med Institutionen, da er deri ikke nogen Grund til at ophæve den, men man maa henvise Menigheden til at oppebie længere Erfarings Vidnesbyrd, til at søge at forbedre den ved Fornæelse af Valg og navnlig til selv at støtte Menighedsraadets Virksomhed ved egen Hjælp. — Endnu maa jeg med Hensyn til, hvad den 4de Landstingsmand for 6te Kred (Strøm) erklærede: at nemlig Menighedsraad ikke har nogen historisk Rod i den lutheriske Kirke og ikke skulde være forenelige med den lutheriske Kirkes Begreb af Præsteembedet, bestemt modstige denne Paastand. Historisk er nemlig ogsaa det, hvor Historiens

Traad vel er overfaaren, men hvor den bliver paany optagen. Men den ærede Landstingsmand har fremsat Paastanden uden at motivere den, og jeg kan derfor heller ikke finde Anledning til at gaae ind paa at begrunde Modsigelsen. Maafløe vil der paa et andet Trin af Sagen blive Sted til at gaae nærmere ind paa disse Spørgsmaal.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg har ikke talt Noget om Kirkens historiske Fortid, der skulde begrunde mine Indvendinger imod det under Nr. 2 stillede Forslag. Jeg har holdt mig til den fremtidige Ordning af Kirken, til de Grundsatninger, som ved denne Ordning efter min Mening maae gjøres gjældende, og i saa Henseende er det min faste Overbeviisning, at man ikke kan give Geistligheden den Stilling, som man her vil give Præsten i Menigheden; man kan ikke lægge den afgjørende Myndighed i Præstens Hæand ligeoverfor Menighedens Duffer og Begjæringer, man kan ikke lade Menighedens Duffer og Begjæringer være et Intet ligeoverfor Præstens Villie. Det er denne Grund, der for mig er det Afgjørende til ikke at kunne gaae ind paa Endringsforslaget. Jeg vilde aldrig kunne indstille, at her ved den første Begyndelse den afgjørende Myndighed bliver givet Præsten som et Forbillede — thi det vilde det være — paa, at naar vi komme til Kirkens Ordning, Geistligheden ogsaa der faaer den afgjørende Myndighed. Naar vi see tilbage i Tiden, skulle vi ikke lade os stusse af de Former, hvorunder den lutheriske eller den reformerte Kirke først optraadte, hvilket efter min Mening for en stor Deel var afhængigt af de hvede Forhold, hvorunder den levede. Det har altid været den christelige Kirkes Skik, at den i udbortes Henseende slutter sig til de hvede Forhold, hvorunder den lever. Den kan leve under alle hvede Forhold, under Despotismen, under Republiken, under den constitutionelle Forfatning, under dem alle kan den leve; men i de hvede Former for dens Liv slutter den sig til de Former, det politiske Liv har antaget; den søger netop at bringe sine Former i Samklang dermed. Det var det, den lutheriske og reformerte Kirke gjorde, og derfor er det heller ikke paa